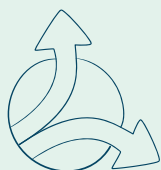
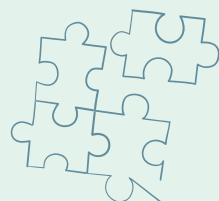
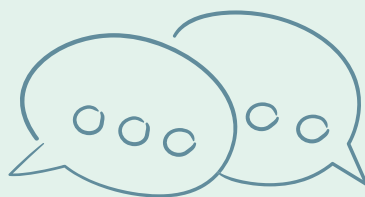

Ціннісні орієнтири українських вимушених мігрантів у Польщі

За повного або часткового відтворення матеріалів цієї публікації покликання на видання обов'язкове.

Долінська О., П'ятковська О., Гнатюк В., Сорочук М. Ціннісні орієнтири українських вимушених мігрантів у Польщі: результати дослідження / під заг. ред. І. Ключковської. Львів, 2024. 25 с. URL: <https://miok.lviv.ua/?p=23745>

Дослідження «Ціннісні орієнтири українських вимушених мігрантів у Польщі» реалізував Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» у партнерстві з Українською асоціацією «Джерело» (Іспанія, м. Барселона). Проект виконано у межах постстипендійної програми стипендіатки Програми Лейна Кірккланда Мар'яни Сорочук (Іспанія). Ця програма адмініструється Фондацією «Лідери змін» і фінансується Польсько-американським фондом свободи.

Дослідження ставить за мету виявити основні цінності воєнних українських мігрантів, які вимушено виїхали до Польщі у зв'язку із повномасштабним вторгненням росії на територію України 24 лютого 2022 року, а також їхнє сприйняття європейських цінностей.

Матеріали опитування можуть бути корисними експертам, аналітикам, науковцям, викладачам і студентам різних спеціальностей, усім, хто цікавиться питаннями міжнародної міграції, цінностей та євроінтеграції.

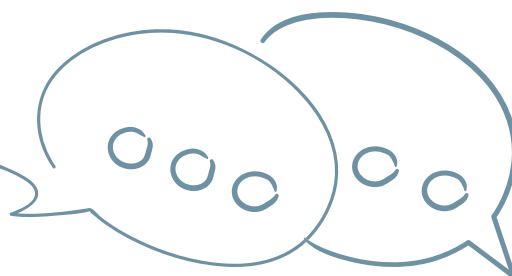
Виконавці висловлюють щирю вдячність Фонду «Stand with Ukraine» (Польща, м. Варшава) за підтримку та поширення опитувальника на території Польщі.

Літературне редагування – Оксана Трумко

Макет і дизайн – Руслана Галецька

ЗМІСТ

Методологія	4
Соціальний портрет респондента	5
Соціальне самопочуття і задоволеність життям у Польщі	7
Система цінностей і рівень толерантності.....	11
Зацікавлення політикою та готовність до громадської активності.....	14
Соціальний та інституційний виміри довіри	15
Європейська ідентичність і ставлення до євроінтеграції.....	20
Висновки	24

МЕТОДОЛОГІЯ

Метою дослідження є зафіксувати та описати ціннісні орієнтири українських вимушених мігрантів у Польщі, а також визначити основні аспекти соціального самопочуття українців у цій державі та рівень їхньої довіри до соціальних інституцій.

Опитування проводилося серед українських вимушених мігрантів віком від 18 до 49 років, які виїхали до Польщі у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії на територію України та на момент анкетування проживали в цій країні.

Методом збору інформації було обрано онлайн-опитування (CAWI). Для збору даних ми використовували запитальник для самозаповнення, який попередньо був закодований у Google Forms. Основою для створення опитувальника стала методика Європейського дослідження цінностей (European Values Study, 2017).

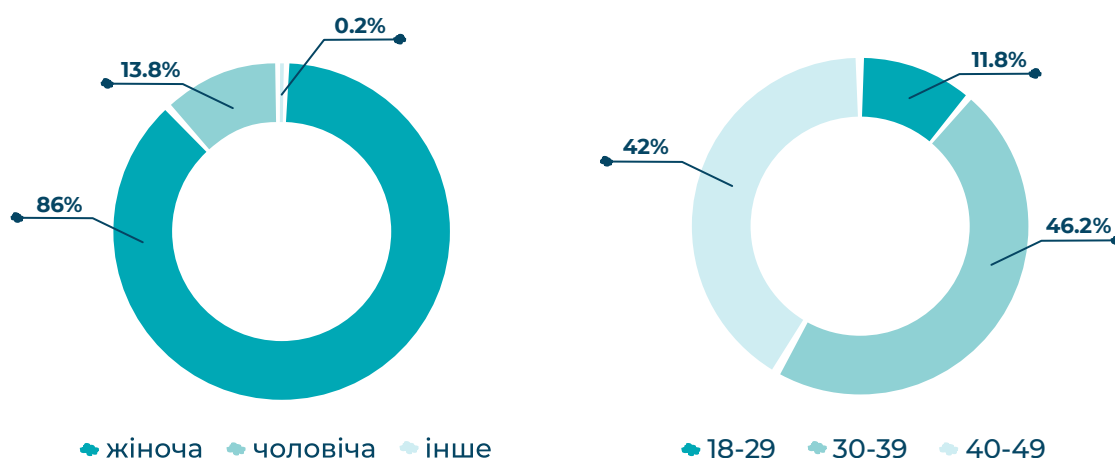
Запитальник охоплює загальний спектр головних людських цінностей: життя (соціальне самопочуття; задоволеність життям; локус контролю), сім'я, робота, релігія, політика та суспільство (довіра та толерантність). Окремий блок в опитуванні присвячено питанням європейської ідентичності та євроінтеграції. Вибір тематик зумовлений метою дослідження та дозволяє виявити провідні тенденції у життєвих намірах українських вимушених мігрантів у Польщі.

Інформацію про опитування ми поширювали у соціальних мережах (зокрема у Facebook-групах української громади в Польщі) та в месенджерах українських спільнот за кордоном. Польовий етап дослідження тривав протягом 18 – 30 березня 2024 року. За цей час в анкетуванні взяло участь 2318 респондентів.

Дослідження є розвідувальним та не є репрезентативним. Воно передусім описує дійсність та поточний стан явища, але не здійснює пошук зв'язків і пояснення причин. Загалом опитування дозволяє простежити певну загальну спрямованість ціннісних орієнтирів українських переміщених громадян та виявити провідні тенденції у цих процесах.

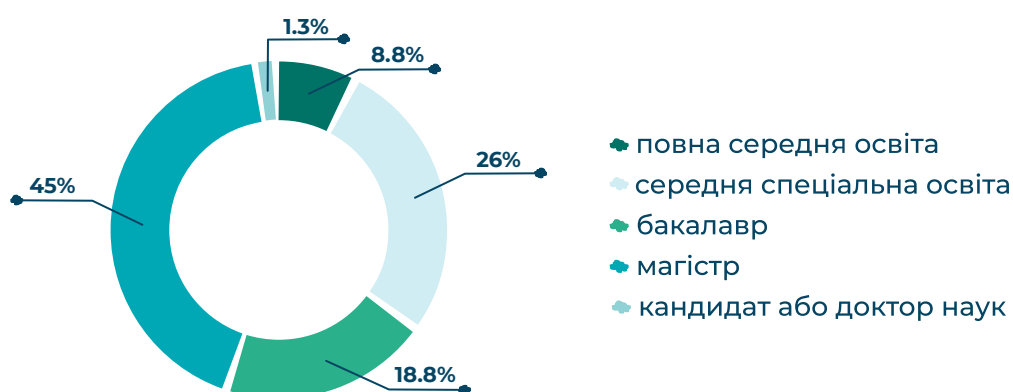
СОЦІАЛЬНИЙ ПОРТРЕТ РЕСПОНДЕНТА

Рисунок 1. Розподіл респондентів за статтю та віком

Аналіз профілю учасників дослідження за демографічними даними свідчить про те, що серед респондентів переважають жінки (86%) віком від 30 до 49 років (Рис. 1). Близько половини опитаних українських вимушених мігрантів у Польщі мають вищу освіту (45%), а менше третини – професійно-технічну (26%). Майже кожен п'ятий серед опитаних отримав базову вищу освіту (18,8%) (Рис. 2).

Рисунок 2. Розподіл відповідей на запитання «Зазначте ваш найвищий рівень освіти»

Загалом 56,6% респондентів вказали, що на момент опитування пере-

бували у зареєстрованому шлюбі, тоді як 16,2% українських переміщених громадян були офіційно розлученими. Переважають серед тих, хто зазначив про розлучення, жінки (95,5%) (Рис. 3).

Згідно з результатами дослідження, більшість опитаних українських вимушених мігрантів переїхала до Польщі з регіонів, які найбільше постраждали через напад російських окупантів. Це Київська (13,6%), Дніпропетровська (11,7%), Запорізька (10,4%), Харківська (10,4%), Херсонська (8,5%) та Донецька (6%) області. З інших областей України з-поміж усіх учасників дослідження виїхало до Польщі від 1% до 5% осіб (Рис. 4).

Рисунок 3. Розподіл відповідей на запитання «Вкажіть ваш сімейний стан»

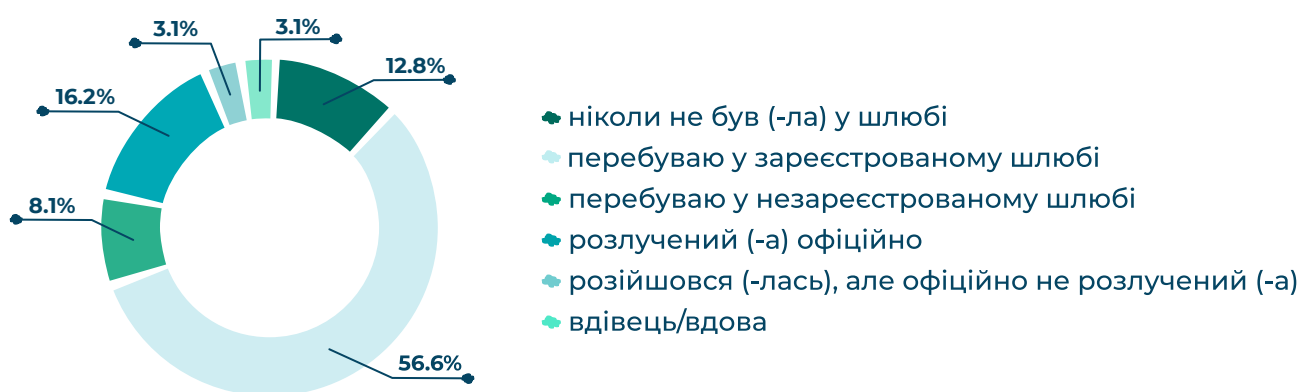
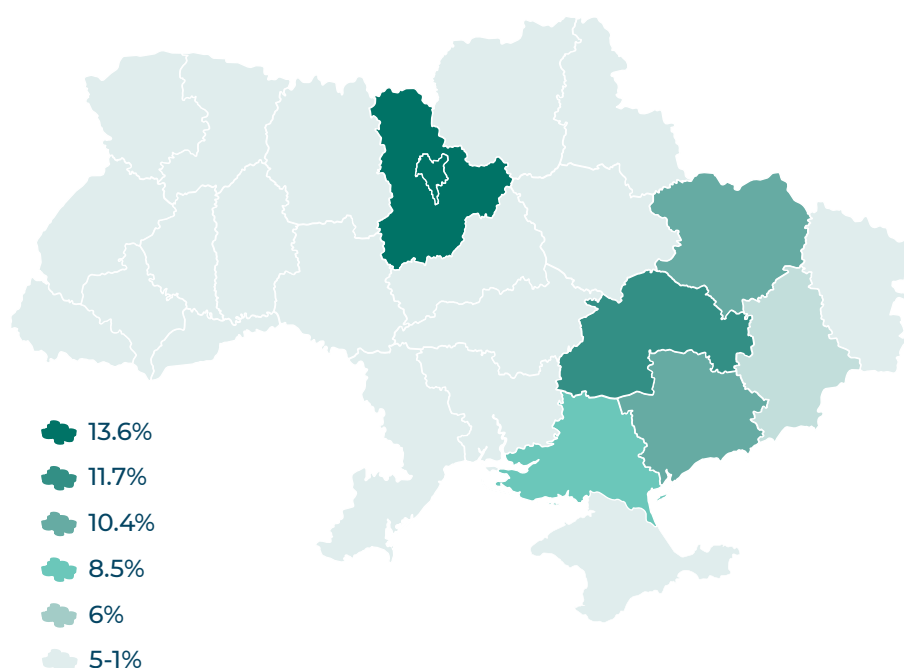

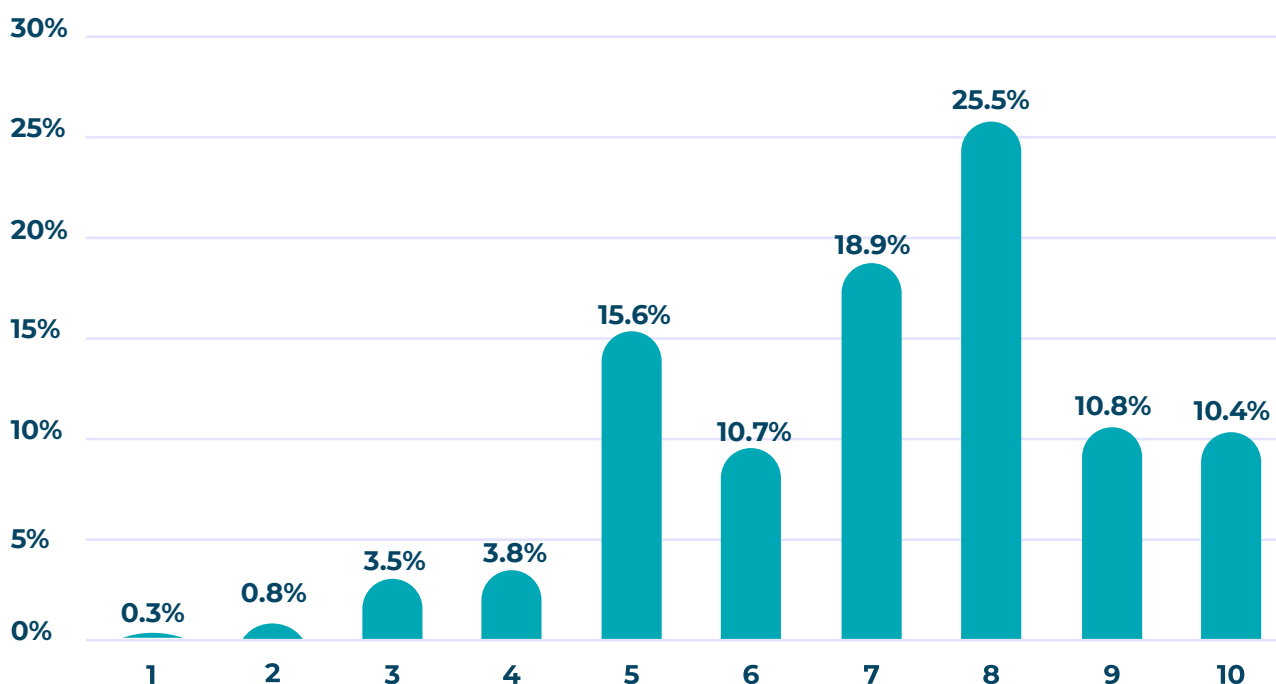
Рисунок 4. Розподіл відповідей на запитання «Вкажіть область, у якій ви проживали в Україні до переїзду за кордон»

СОЦІАЛЬНЕ САМОПОЧУТТЯ І ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ЖИТТЯМ У ПОЛЬЩІ

Показник соціального самопочуття загалом відображає ставлення українських вимушених мігрантів у Польщі до власного життя та до свого місця у суспільстві. Аналіз отриманих даних дозволив виявити доволі позитивні тенденції в зазначених процесах. Зокрема, учасникам дослідження поставили запитання про те, наскільки вони задоволені своїм життям у Польщі сьогодні. Дані вимірювалися за 10-бальною шкалою від 1 («зовсім незадоволені») до 10 («дуже задоволені»). За результатами дослідження, більшість переміщених українців досить високо оцінюють рівень свого життя в країні. Кожен четвертий респондент обирає значення 8 (25,5%), а майже кожен п'ятий – 7 (18,9%) (Рис. 5).

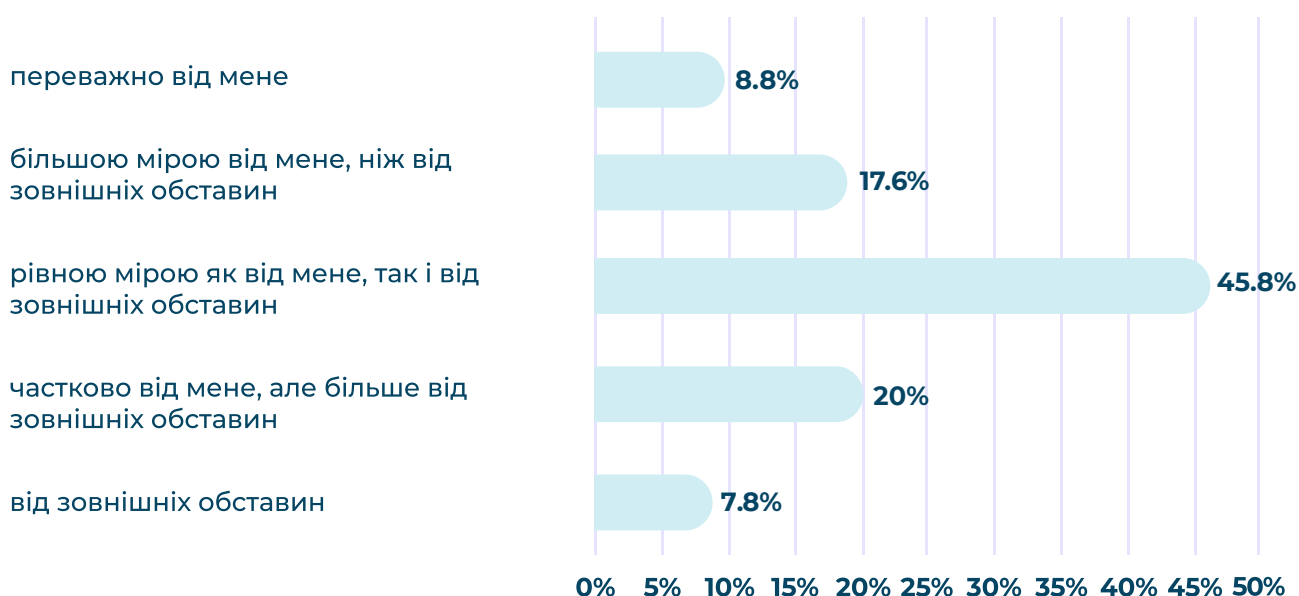
Рисунок 5. Розподіл відповідей на запитання «Враховуючи всі обставини, наскільки ви загалом задоволені своїм життям в Польщі сьогодні?»

Також, відповідно до отриманих даних, трохи більше чверті опитаних (26,4% – дані поєднують два значення: переважно від мене та більшою мірою від мене, ніж від зовнішніх обставин) мають високий внутрішній локус

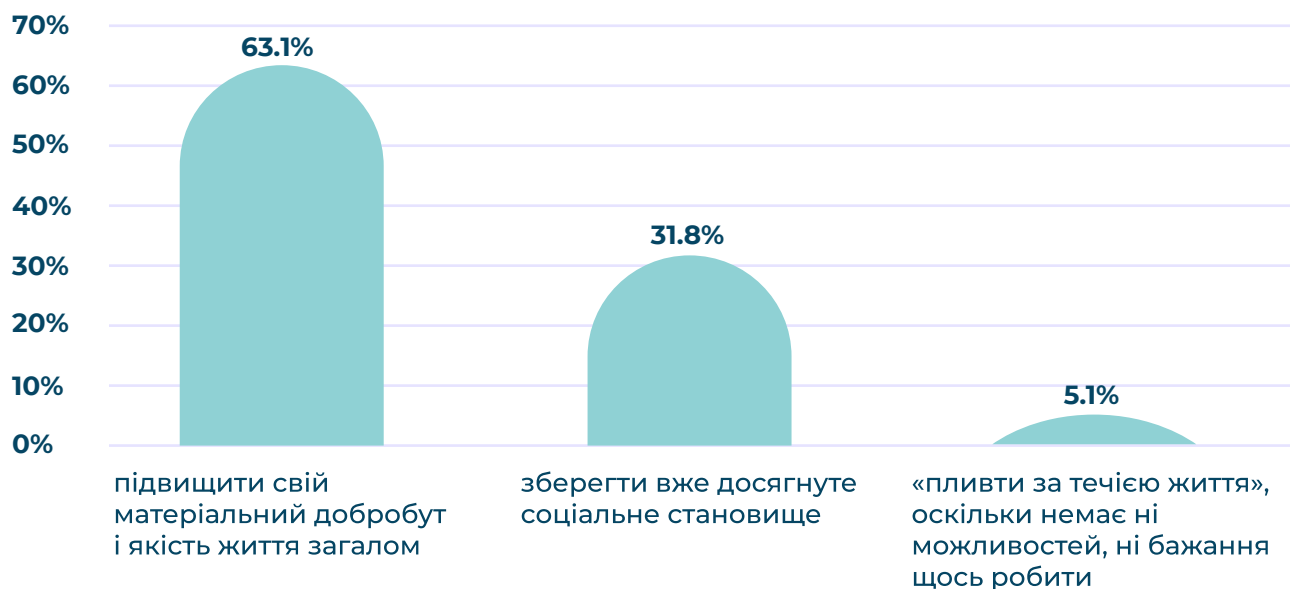
контролю, тобто готові брати на себе особисту відповідальність за власні дії та вчинки. Ще майже половина респондентів (45,8%) вважає, що їхнє життя рівною мірою залежить як від особистих, так і від зовнішніх обставин. Натомість 27,8% опитаних учасників дослідження (дані поєднують два значення: частково від мене, але більше від зовнішніх обставин та від зовнішніх обставин) мають властивості зовнішнього локус контролю, тобто орієнтовані назовні та перекладають відповідальність за своє життя на долю або інших людей (Рис. 6).

Рисунок 6. Розподіл відповідей на запитання «Як ви вважаєте, від чого переважно залежить те, як складається ваше життя сьогодні?»

Варто зазначити, що українські вимушено переміщені громадяни в Польщі є доволі мотивованими та орієнтовані на покращення власного добробуту. На момент опитування переважна більшість респондентів (63,1%) була готова підвищувати свій матеріальний рівень, якість життя та своє соціальне становище у суспільстві. Водночас 31,8% опитаних намагаються зберегти вже досягнуте становище та за умов виникнення сприятливих обставин докласти зусиль для його вдосконалення. Лише 5,1% респондентів є пасивними та не мають ні бажання, ні можливості щось робити (Рис. 7).

Рисунок 7. Розподіл відповідей на запитання «Сьогодні ви намагаєтесь ... ?»

Одне з питань до респондентів характеризувало ставлення польського населення до українських вимушених мігрантів. Згідно з результатами опитування, майже 60% (дані поєднують показники дуже добре та скоріше добре) учасників дослідження зазначили, що громадяни країни досить позитивно ставляться до переміщених українців у Польщі. Більше чверті опитаних (26,7) вказують на нейтральне ставлення суспільства в країні до українських мігрантів. Ще 15,5% з-поміж усіх учасників дослідження повідомили про скоріше погане ставлення до українських громадян із боку польського населення (Рис. 8).

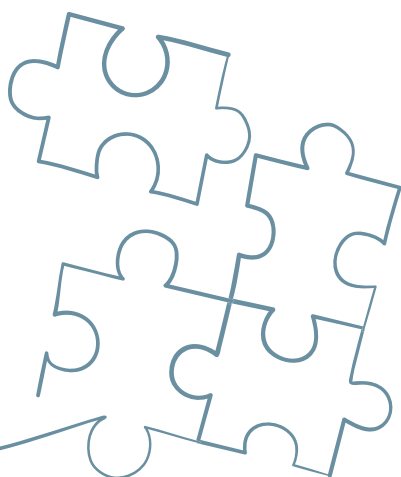
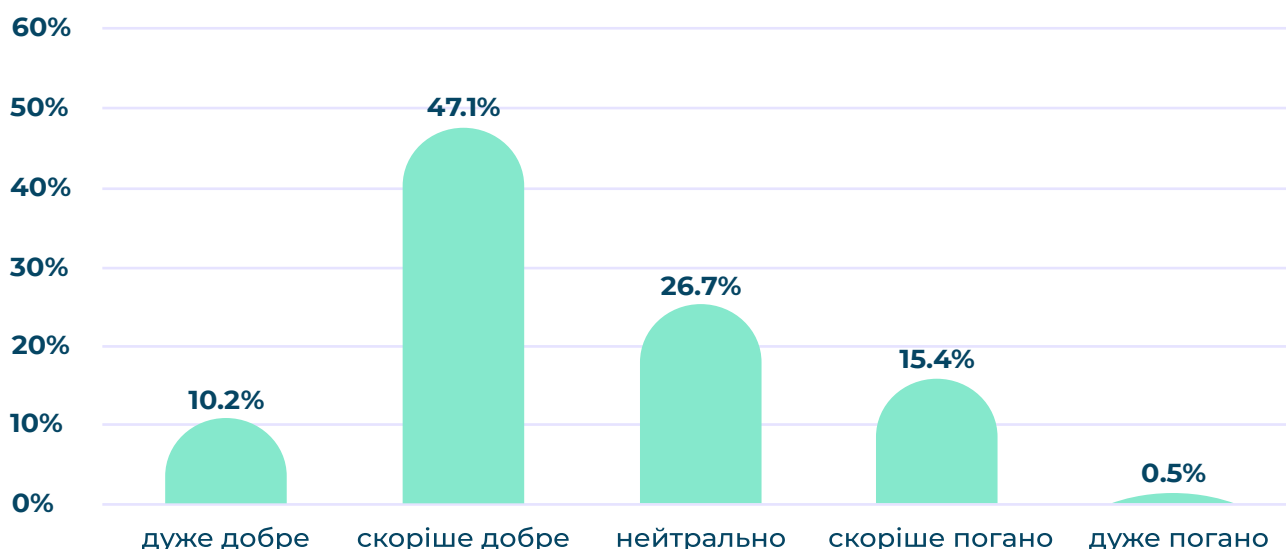

Рисунок 8. Розподіл відповідей на запитання «На вашу думку, як загалом ставиться населення Польщі до українських вимушених мігрантів?»

Найбільшу належність респонденти відчують до українців в Україні та українців у Польщі – 80,6% та 69,2% відповідно (дані поєднують показники дуже близькими та близькими). Найменший ступінь афіліації опитані мають до громадян Польщі (51,2%) та мігрантів з інших держав (39,6%) (Рис. 9).

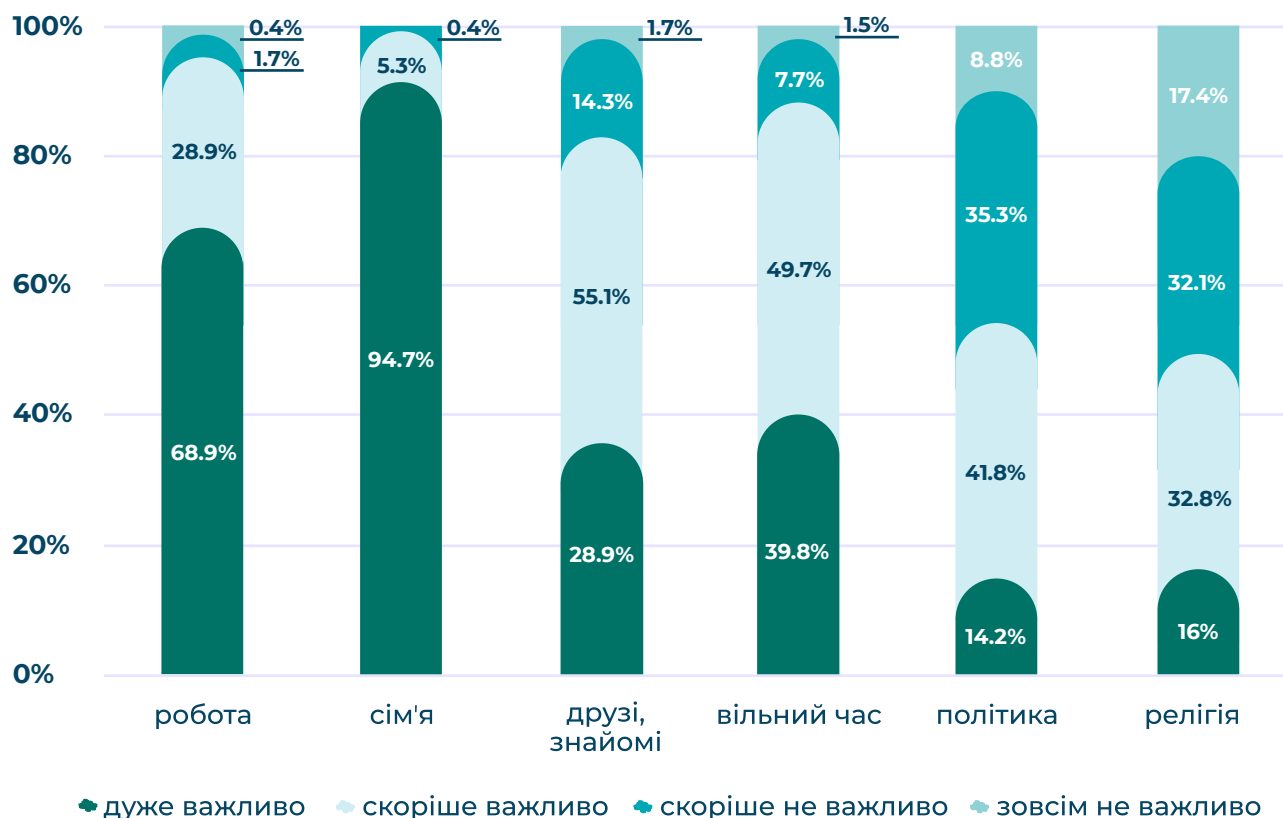
Рисунок 9. Розподіл відповідей на запитання «Наскільки ви відчуваєте себе близькими до ... ?»

СИСТЕМА ЦІННОСТЕЙ І РІВЕНЬ ТОЛЕРАНТНОСТІ

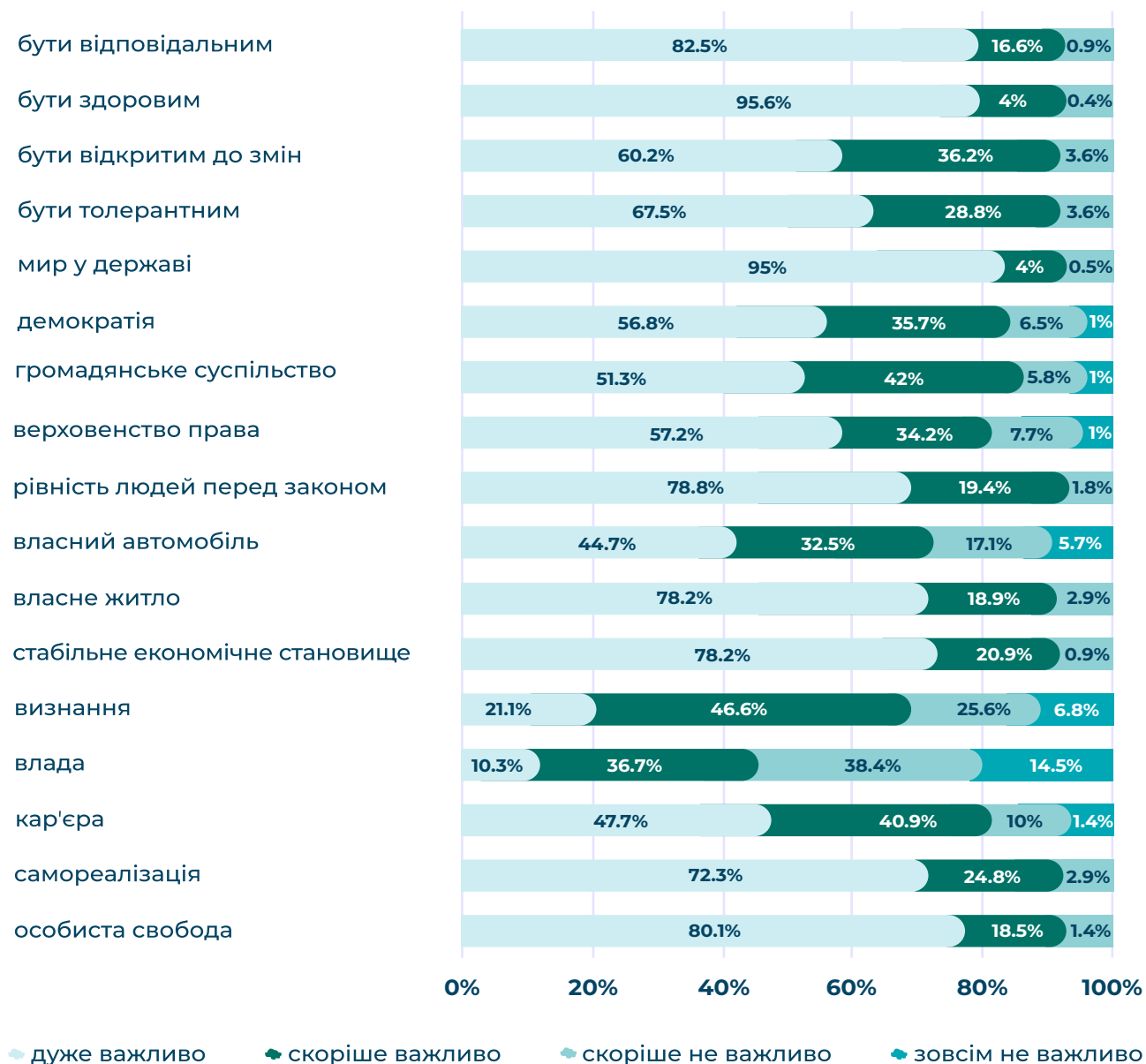
Значну увагу в опитуванні присвячено аналізу загальних соціальних цінностей в українських вимушених мігрантів у Польщі. Система цінностей застосовується для визначення схильності надавати перевагу певному явищу над іншим. Дані дослідження вказують на те, що у житті переміщених українців головне місце посідає сім'я: 96,1% респондентів зазначили її для себе дуже важливою, а ще 3,4% – скоріше важливою. Наступну сходинку за рівнем важливості посідає робота: дуже важливою для себе її обрали 68,9% опитаних, а скоріше важливою – 28,9%. Третя сходинка у вільного часу: 39,8% надали відповідь «дуже важливо», а 49,7% – «скоріше важливо». Релігія та політика мають найменш вагоме значення для українських вимушено переміщених громадян у Польщі. Зокрема, 32,1% та 35,3% респондентів відповідно зазначили ці категорії скоріше не важливими у своєму житті, а 17,4% та 8,8% – зовсім не важливими (Рис. 10).

Рисунок 10. Розподіл відповідей на запитання «Наскільки важливою у вашому житті є кожна з наведених категорій?»

Розгляд наступного спектра дозволяє умовно виокремити дві групи цінностей (до уваги береться лише значення дуже важливо), які посідають основну позицію в життєвих орієнтирах українських вимушених мігрантів у Польщі. До першої групи ввійшли цінності: здоров'я (95,6%) та мир у державі (95%). Друга група має виражений соціально-економічний характер і включає такі категорії: бути відповідальним (82,5%), особиста свобода (80,1%), рівність людей перед законом (78,8%), стабільне економічне становище (78,2%) та власне житло (78,2%). Найменші показники мають цінності визнання (21,1%) та влади (10,3%) (Рис. 11).

Рисунок 11. Розподіл відповідей на запитання «Наскільки важливими для вас є ... ?»

Толерантність є важливою складовою дослідження ціннісного поля українців у Польщі. Згідно з отриманими результатами дослідження, українські вимушені мігранти переважно є толерантними до усіх груп, які були представлені в опитуванні. Найкраще респонденти ставляться до людей, які розмовляють іншою мовою – 94,5% (дані поєднують показники точно погоджуюся жити та скоріше погоджуюся жити); на другому місці опинилися люди іншої національності та люди з обмеженими можливостями – 93,3% та 93% відповідно; третю сходинку посіли люди іншої віри та люди іншої раси – 91% та 89% відповідно. Найменш позитивне ставлення учасники дослідження мають до представників сексуальних меншин – 65,6% (Рис. 12).

Рисунок 12. Розподіл відповідей на запитання «Назвіть групи, з представниками яких ви не хотіли б жити по сусідству»

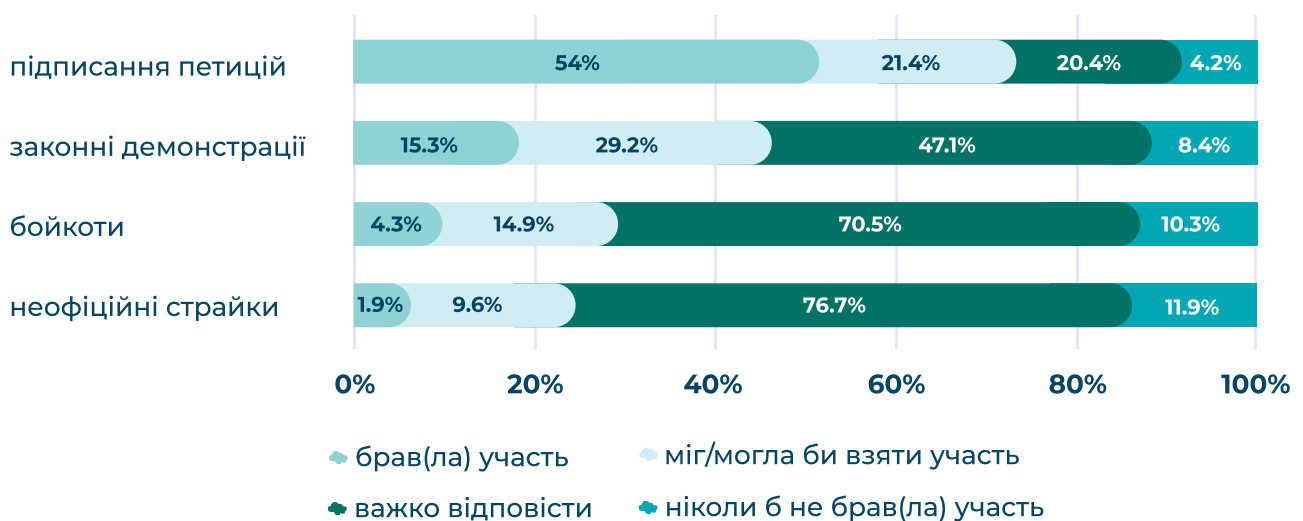

ЗАЦІКАВЛЕННЯ ПОЛІТИКОЮ ТА ГОТОВНІСТЬ ДО ГРОМАДСЬКОЇ АКТИВНОСТІ

Значна частка українських вимушених мігрантів у Польщі загалом проявляє інтерес до політики: 14,7% дуже цікавляться та ще 47,2% скоріше цікавляться, ніж не цікавляться. Частка тих, хто зовсім не цікавиться політикою, становить лише 4,5%, решта 33,7% не дуже цікавиться.

Водночас питома вага громадсько-активних українців (тих, хто готовий долучатися до різних форм політичних дій) істотно відрізняється у різних категоріях. Зокрема, найвищою мірою українські мігранти у Польщі зацікавлені у підписанні петицій: 54% опитаних уже долучалися до таких акцій, та ще 21,4% могли б взяти участь у таких ініціативах. Однак, якщо розглянути ставлення до бойкотів, демонстрацій і страйків, то тут думки респондентів зовсім протилежні: менше як половини брали чи готові брати участь у законних демонстраціях, а частка тих, хто готовий долучитися до бойкотів чи неофіційних страйків, менше ніж 20% (Рис. 13)

Рисунок 13. Розподіл відповідей на запитання «Чи брали або готові взяти участь у таких діях...?»

Також частка тих, які вагалися з відповіддю на ці запитання, є найнижчою щодо підписання петицій і законних демонстрацій (4,2% та 8,4% відповідно) та дещо вищою щодо бойкотів чи неофіційних страйків. Вона становить 10,3% та 11,9% відповідно.

СОЦІАЛЬНИЙ ТА ІНСТИТУЦІЙНИЙ ВИМІРИ ДОВІРИ

Відповіді респондентів проаналізовано з метою виявити їхній рівень довіри до державних і суспільних інститутів, волонтерів і їхніх організацій у Польщі, поляків та українців у Польщі, українських волонтерів, які представляють діаспорні організації в Польщі та українські організації в Україні, а також волонтерів міжнародних організацій (ООН, Червоний Хрест і ЮНІСЕФ).

Результати дослідження продемонстрували, що довіра до волонтерів із різних організацій, громадян Польщі та українців у цій країні є на високому рівні. Зокрема, українські вимушені мігранти найбільше довіряють волонтерам з організацій у Польщі (однозначно так вважають 30,4% і скоріше так – 60,4%), волонтерам міжнародних організацій (однозначно так – 41,8% і скоріше так – 46,7%), громадянам Польщі (однозначно так – 19,7% і скоріше так – 66,9%) та волонтерам українських діаспорних організацій (однозначно так – 24,2% і скоріше так – 61,1%).

Деяко меншим рівень довіри був у них до волонтерів українських організацій в Україні (однозначно так – 23,2% і скоріше так – 56,2%) та українців у Польщі (однозначно так – 12,5% і скоріше так – 61,1%).

Спільним для виокремлених категорій аналізу є незначна кількість респондентів, які зовсім не довіряють їм. Загалом рівень довіри значно перевищив рівень недовіри (Рис. 14).

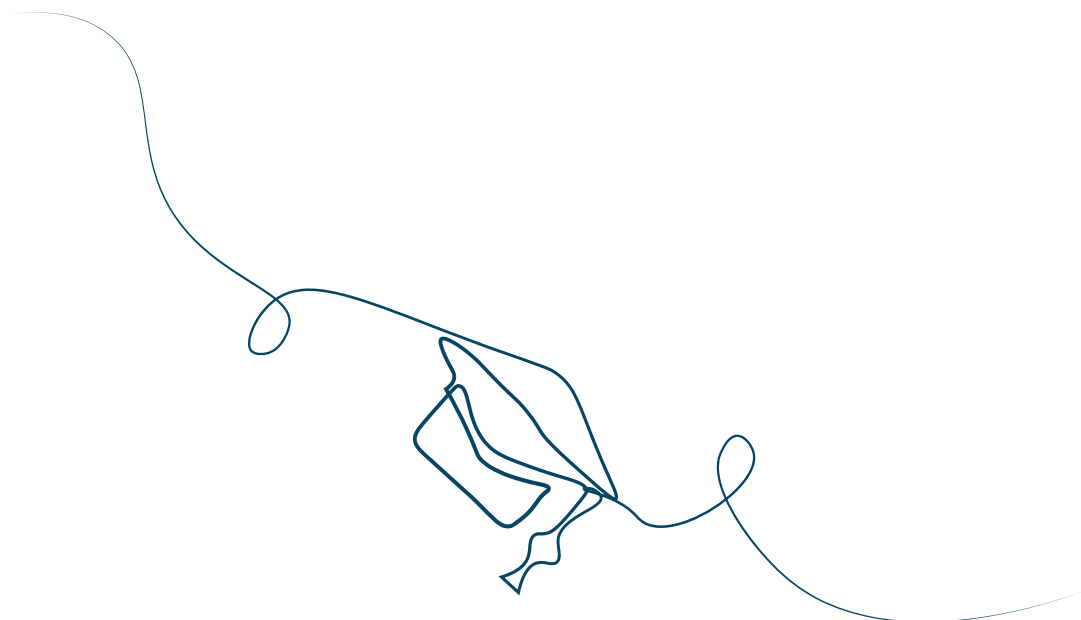

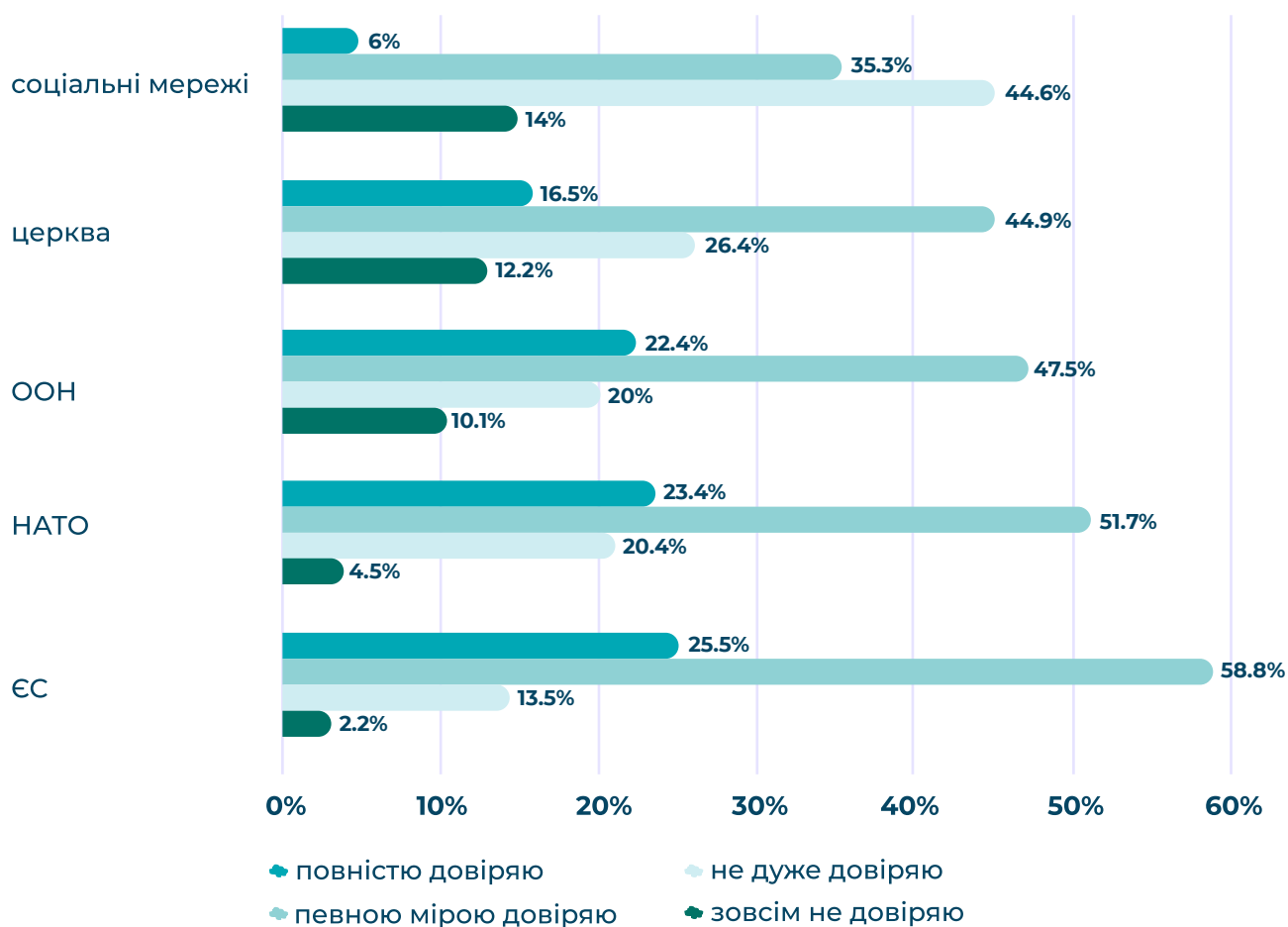
Рисунок 14. Розподіл відповідей на запитання «Наскільки ви довіряєте кожній із зазначених категорій?»

Думки респондентів про рівень їхньої довіри до міжнародної організації ООН, політико-економічного об'єднання ЄС, військово-політичного блоку НАТО і суспільних інститутів, зокрема церкви та соціальних мереж, характеризувалися по-різному.

З одного боку, довіра українських вимушених мігрантів до ООН, НАТО, ЄС і церкви переважала над недовірою. Найбільшою вона була до ЄС (однозначно так вважають 25,5% і скоріше так – 58,8%) і меншою до НАТО (однозначно так – 23,4% і скоріше так – 51,7%), ООН (однозначно так – 22,4% і скоріше так – 47,5%) та церкви (однозначно так вважають – 16,5% і скоріше так – 44,9%). З іншого, до соціальних мереж недовіра серед опитаних перевищила половину від усіх відповідей (однозначно ні – 14% і скоріше ні – 44,6%) (Рис. 15).

Рисунок 15. Розподіл відповідей на запитання «Наскільки ви довіряєте кожній із зазначених категорій?»

У контексті довіри українських воєнних мігрантів до державних інститутів у Польщі, отримані дані свідчать про її загальний високий рівень. Так, найвищу частку серед респондентів отримали такі категорії: система освіти (однозначно так вважають 22,3% і скоріше так – 65%), система соціального забезпечення (однозначно так – 25,5% і скоріше так – 61,4%), державні служби (однозначно так – 21% і скоріше так – 63,6%) і поліція (однозначно так – 23,5% і скоріше так – 61,2%).

Дещо менше довіри є до системи правосуддя (однозначно так – 20,9% і скоріше так – 62%), системи охорони здоров'я (однозначно так – 18,7% і скоріше так – 53,5%), уряду (однозначно так – 16,5% і скоріше так – 60,5%) і парламенту (однозначно так – 15,6% і скоріше так – 60,6%). Натомість найменший рівень довіри мігрантів був до ЗМІ (однозначно так – 8,4% і скоріше так – 54%).

Рівень недовіри до державних інститутів у Польщі загалом був невисоким, де найвища частка відповідей стосувалася ЗМІ (однозначно ні – 3,8% і скоріше ні – 33,9%), а найнижча системи освіти (однозначно ні – 1% і скоріше ні – 11,7%) і системи соціального забезпечення (однозначно ні – 1,6% і скоріше ні – 11,5%) (Рис. 16).

Рисунок 16. Розподіл відповідей на запитання «Наскільки ви довіряєте кожній із зазначених категорій інститутів в Польщі ...?»

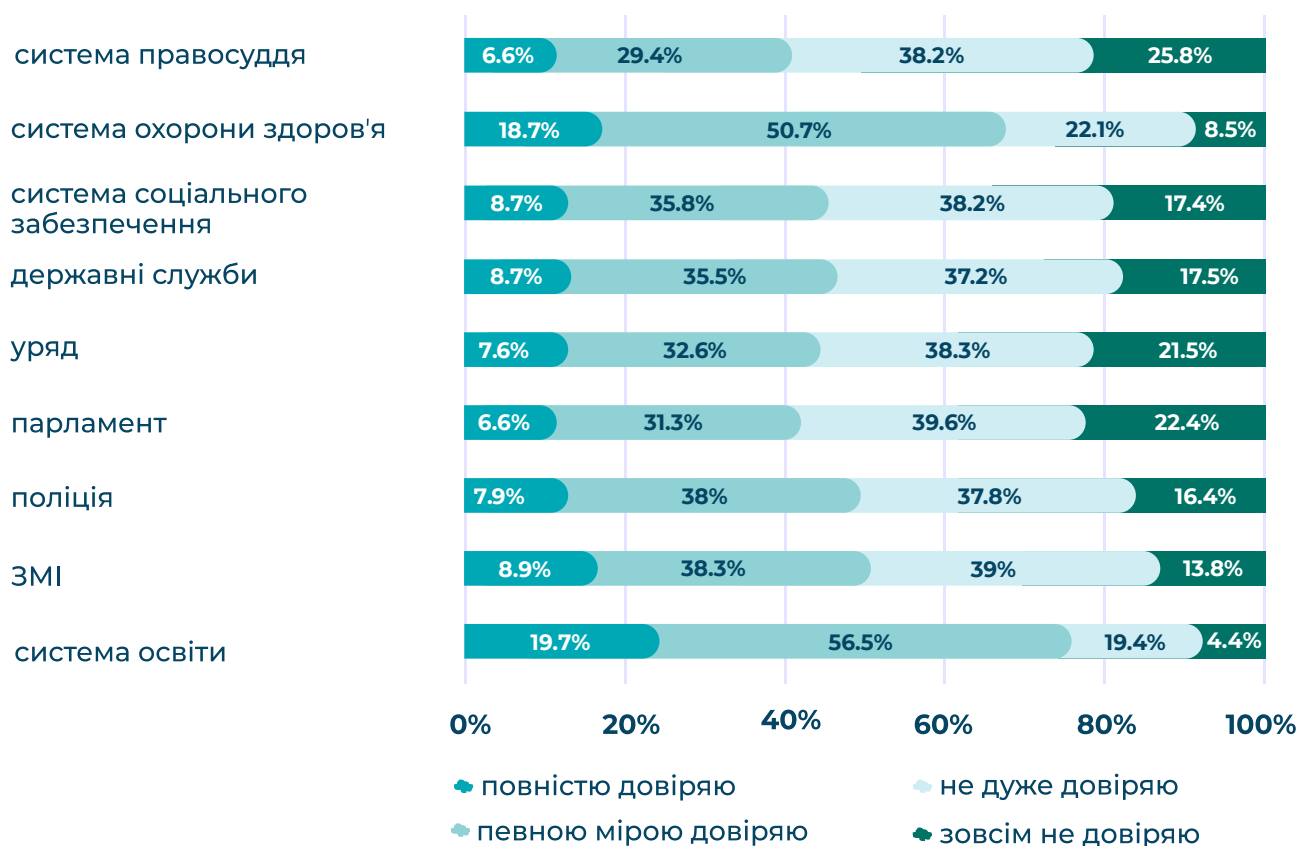
Дані щодо рівня довіри до державних інститутів в Україні продемонстрували ситуацію по-іншому. Так, рівень довіри над недовірою був вищим лише для двох категорій аналізу – системи освіти (однозначно так – 19,7% і скоріше так – 56,5%) та системи охорони здоров'я (однозначно так – 18,7% і скоріше так – 50,7%).

Окрім двох зазначених, до всіх інших інститутів рівень недовіри в українських вимушених мігрантів переважав над довірою. Найбільше вони не довіряють системі правосуддя (однозначно ні – 25,8% і скоріше ні – 38,2%) та

інститутам влади – парламенту (однозначно ні – 22,4% і скоріше ні – 39,6%) й уряду (однозначно ні – 21,5% і скоріше ні – 38,3%).

Однак частка недовіри переважала у відповідях респондентів також щодо системи соціального забезпечення (однозначно ні вважають 17,4% і скоріше ні – 38,2%), державних служб (однозначно ні – 17,5% і скоріше ні – 37,2%), поліції (однозначно ні – 16,4% і скоріше ні – 37,8%) та ЗМІ (однозначно ні – 13,8% і скоріше ні – 39%) (Рис. 17).

Рисунок 17. Розподіл відповідей на запитання «Наскільки ви довіряєте кожній із зазначених категорій інститутів в Україні ...?»

ЄВРОПЕЙСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ І СТАВЛЕННЯ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

На думку наших респондентів, які проживають у Польщі, для того щоб бути європейцем, важливо передусім поважати європейські інституції та закони (96,9%), поділяти європейські цінності (93,1%) та культуру (90%).

Результати дослідження доводять, що для українських мігрантів не стільки важливими є народження в Європі чи європейське походження, як тривале проживання в Європі (Рис. 18).

Рисунок 18. Розподіл відповідей на запитання «На вашу думку, наскільки виконання цих умов є необхідним, щоб бути європейцем?»

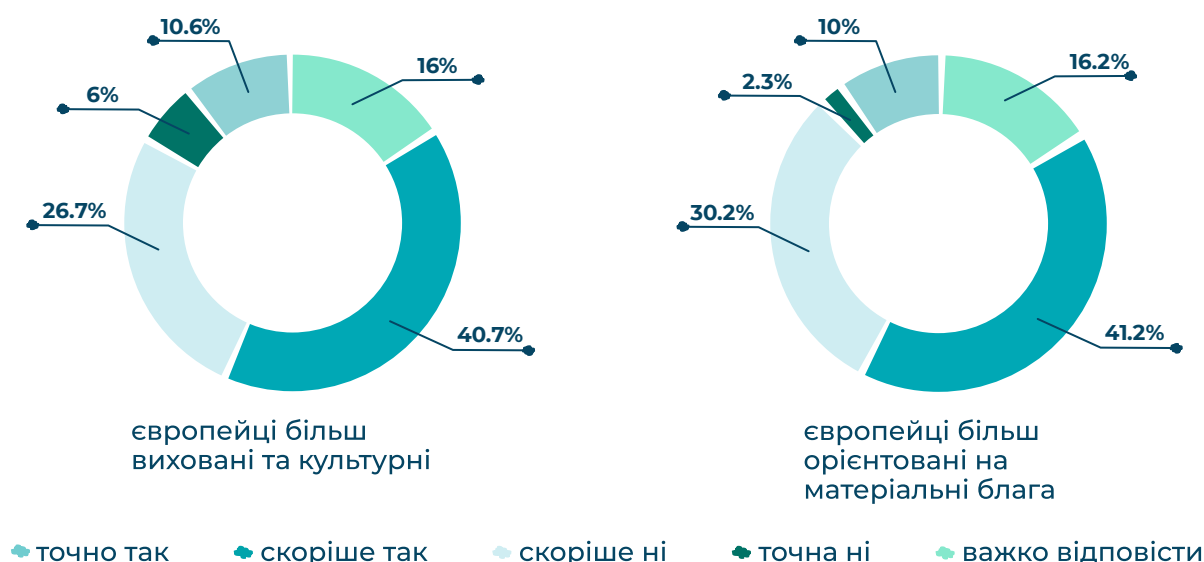
Порівнюючи себе з європейцями загалом (імовірно, зважаючи на місце проведення опитування, передусім із поляками), українські вимушені мігранти вважають, що європейці більш дбайливо ставляться до збереження своєї державної мови (однозначно так вважають 38,7% та скоріше так – 42,6%), а також своєї культури та історії (однозначно так – 28,8% та скоріше так – 46,9%).

Крім того, респонденти відзначають, що європейці більше дбають про навколишнє середовище (однозначно так – 35,2% та скоріше так – 43%) та більш схильні підтримувати порядок у громадських місцях (однознач-

но так – 29,1% та скоріше так – 43,5%), а також є більш законослухняними (однозначно так – 32% та скоріше так – 43%), толерантними (однозначно так – 18,6% та скоріше так – 48,1%), релігійними (однозначно так – 22,3% та скоріше так – 40%). До того ж українські мігранти у Польщі вважають, що європейці радше трохи більше, ніж українці, схильні планувати своє життя (однозначно так – 24,8% та скоріше так – 44,3%) і зорієнтовані на самореалізацію (однозначно так – 19,8% та скоріше так – 44,4%).

Однак думки респондентів розділилися щодо пріоритетності матеріальних благ і вихованості, частково викликавши деякі сумніви (частка тих, хто не визначився у цих питаннях, була найвищою) (Рис. 19).

Рисунок 19. Розподіл відповідей на запитання «На вашу думку, наскільки виконання цих умов є необхідним, щоб бути європейцем?»

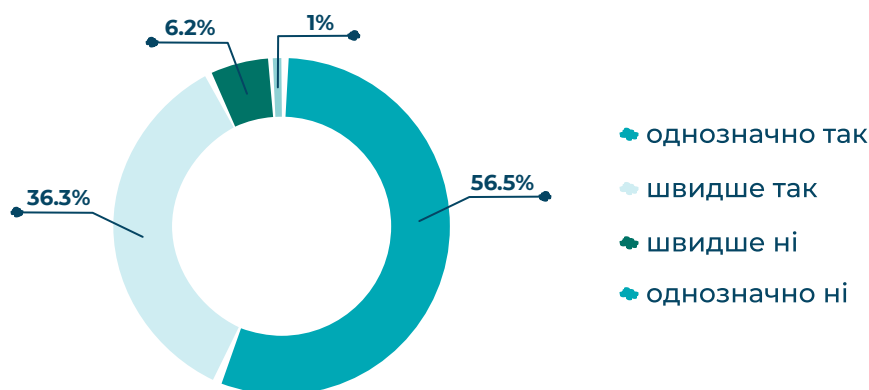

Отже, фактично всі опитані вважають, що у цих сферах українці ні не гірші, ні не кращі.

Порівнюючи українців і європейців у сфері освіченості та інтелектуального розвитку, попри те що 13% було важко відповісти на це питання, зауважимо, що частка тих, хто вважає, що європейці більш освічені, є нижчою, ніж тих, хто не погодився із цим твердженням. Це 38% проти 48,9% відповідно.

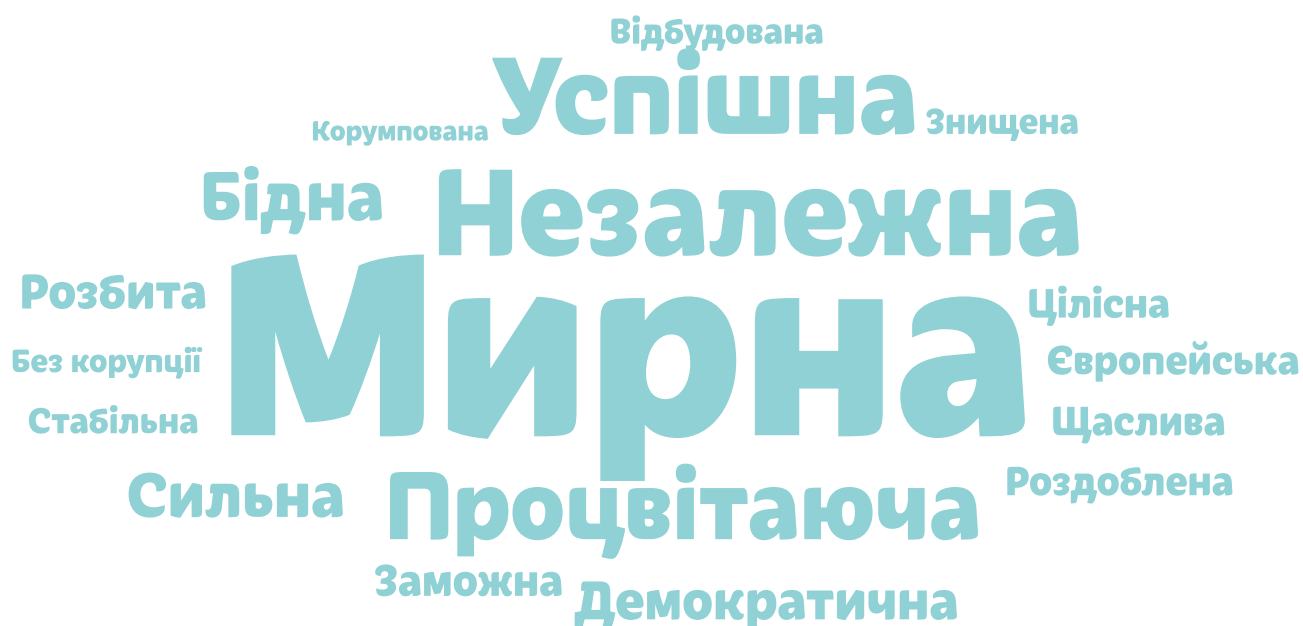
У цьому контексті варто підкреслити, що 92,8% усіх опитаних підтримують вступ України до ЄС і лише 1% був категорично проти (Рис. 20).

Рисунок 20. Розподіл відповідей на запитання «Чи підтримуєте ви вступ України до ЄС?»

Загалом вимушений виїзд за кордон вплинув на ставлення до євроінтеграції майже більш ніж третини опитаних, зокрема щодо питання вступу України до ЄС. Так, у 8,3% це ставлення погіршилося, однак у 29,7% респондентів, які перебували у Польщі, воно покращилося.

Рисунок 21. Візуалізація думок респондентів щодо майбутнього України

Думки респондентів щодо того, якою вони бачать Україну через десять років, характеризувалися позитивною конотацією в окресленні майбутнього держави. Зокрема опитані вважають, що країна насамперед буде мирною, незалежною, успішною, демократичною, вона процвітатиме. Частина українських вимушених мігрантів у своїх відповідях апелювала до України як сильної, європейської (члена ЄС та НАТО), відбудованої, заможної держави, у якій подолано корупцію. Однак серед невеликої частки респондентів були і песимістичні настрої. Вони зазначили, що через десять років Україна і надалі залишатиметься бідною, корумпованою та навіть роздробленою країною.

ВИСНОВКИ

Результати дослідження показали, що переважно респондентами опитування були жінки віком від 30 до 49 років, які мають вищу або професійно-технічну освіту. Більшість опитаних на момент проведення дослідження перебували у зареєстрованому шлюбі.

Показники соціального самопочуття респондентів мають певні розбіжності в тенденціях. Здебільшого учасники опитування позитивно оцінюють рівень свого життя в Польщі та готові покращувати власне соціальне становище у цій країні. Водночас опитані більш схильні орієнтуватися на зовнішні сили та перекладають відповідальність за свої вчинки на інших.

Згідно з отриманими даними, у системі координат цінностей українських вимушених мігрантів головне місце посідають сім'я, робота та вільний час. Також важливими для респондентів є такі цінності: здоров'я, мир у державі, відповідальність, особиста свобода, рівність людей перед законом, стабільне економічне становище та власне житло.

Крім цього, учасники дослідження є достатньо толерантними. Найкраще респонденти ставляться до людей, які розмовляють іншою мовою, людей іншої національності, людей з обмеженими можливостями, людей іншої віри та людей іншої раси.

Українські воєнні мігранти в Польщі проявляють інтерес до політико-громадської активності передусім у формі підписання петицій. Натомість законні демонстрації готові підтримати менше як половина респондентів. Опитані здебільшого не зацікавлені брати участь у бойкотах чи неофіційних страйках.

Результати дослідження показали, що довіра до більшості волонтерів, громадян Польщі та українців у країні перебування є на високому рівні. Українські вимушені мігранти найбільше довіряють волонтерам з організацій у Польщі, волонтерам міжнародних організацій, громадянам Польщі та волонтерам українських діаспорних організацій.

Довіра до ООН, НАТО, ЄС і церкви переважала над недовірою. Найбільшою вона була до ЄС і зменшувалася до НАТО, ООН і церкви. Однак до соціальних мереж недовіра серед опитаних перевищила половину від усіх

відповідей.

У контексті довіри українських воєнних мігрантів до державних інститутів у Польщі, то отримані дані свідчать про її загальний високий рівень. Найвищу частку довіри отримали система освіти, система соціального забезпечення, державні служби і поліція. Натомість найменший рівень довіри мігрантів був до ЗМІ.

Дані щодо рівня довіри до державних інститутів в Україні продемонстрували іншу ситуацію. Так, рівень довіри над недовірою був вищим лише для двох категорій аналізу – системи освіти та системи охорони здоров'я. До всіх інших інститутів недовіра в українських вимушених мігрантів переважала над довірою. Найбільше вони не довіряють системі правосуддя та інститутам влади – парламенту й уряду.

Українські вимушені мігранти у Польщі переконані, що народження або походження не є визначальними для європейської ідентичності, адже для того, щоб почуватися європейцем, найбільш важливо поважати європейські інституції та закони, поділяти європейські цінності та культуру.

Українцям варто ще докласти зусиль, щоб зрівнятися з європейцями у таких питаннях, як законослухняність, толерантність, дбайливе ставлення до своєї мови, культури та історії, релігійність, планування майбутнього та пріоритетність самореалізації, а також підтримання порядку в громадських місцях.

Натомість, на думку респондентів, українці більш освічені, а також нічим не гірші від європейців щодо культурності та вихованості. Крім того, європейці майже так само, як і українці, орієнтовані на матеріальні блага.

Більшість опитаних підтримують вступ України до ЄС, при цьому вимушена міграція до Польщі здебільшого позитивно вплинула на ставлення до цього питання.